

## Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal  
Binnenhof 4  
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van  
Infrastructuur en Milieu**

Plesmanweg 1-6  
2597 JG Den Haag  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000  
F 070-456 1111

**Ons kenmerk**  
IENM/BSK-2015/198524

**Bijlage(n)**  
1

Datum

Betreft Hoofdpijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw

Geachte voorzitter,

Zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Landbouw inclusief mestbeleid op 1 juli 2015, bied ik u hierbij mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken de uitkomsten van het bestuurlijk overleg over de waterzuivering in de glastuinbouw aan.

Met LTO Glaskracht Nederland, de Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie (Nefyto), de Unie van Waterschappen (UvW), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) is op 22 september 2015 een bestuurlijk overleg gehouden. De uitkomsten zijn beschreven in het hoofdpijnenakkoord dat als bijlage bij deze brief is opgenomen. In het kort komt het erop neer dat via de milieuregelgeving per 1 januari 2018 een zuiveringsplicht met een rendement van tenminste 95% gaat gelden voor de glastuinbouw. In het hoofdpijnenakkoord zijn afspraken gemaakt met alle betrokken partijen om dit te kunnen realiseren, onder meer over de synchronisatie van de zuiveringsplicht die het Ctgb via de toelating kan opnemen en de positie van kleine glastuinbouwbedrijven. De planning, een delicaat compromis tussen enerzijds het milieubelang en anderzijds het economisch belang, is daarmee haalbaar en betaalbaar zoals gevraagd met de motie Bosman/Lodders (27858, nr. 259).

Zoals verzocht door het Kamerlid Ouwehand (PvdD) tijdens het AO op 1 juli, wordt hieronder ook ingegaan op de vraag: *"Wil de Staatssecretaris dan ook ingaan op mijn vraag naar de analyse van het kabinet of dit geldt als een minder vergaande maatregel die zij kan hanteren als argument om de neonicotinoïden niet helemaal van de markt te halen? Ik wil graag weten hoe dat zit en hoe het kabinet die argumentatie zal volhouden."*

De zuivering van het afvalwater die vanaf 1 januari 2018 verplicht zal worden voor de glastuinbouw, is reeds voorzien als maatregel in de Nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst (brief 14 mei 2013, 27 858, nr. 146). Deze zuiveringsplicht zal gelden voor alle gewasbeschermingsmiddelen en is essentieel om de normoverschrijdingen in het oppervlaktewater sterk terug te dringen. Aan de hand van de uitkomsten van het LEI-onderzoek naar de betaalbaarheid en het daaraan gekoppelde uitstel van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018, mag de maatregel als

proportioneel worden beschouwd.

**Ministerie van  
Infrastructuur en Milieu**

**Ons kenmerk**  
kenmerk

De zuiveringsplicht via de milieuregelgeving staat op zich los van discussies en ontwikkelingen rondom neonicotinoïden. Zoals door de staatssecretaris van Economische Zaken aan u is gemeld (27858, nr. 304 en eerder 27 858, nr. 276) is alle wetenschappelijke informatie over mogelijke nadelige effecten van het gebruik van de neonicotinoïden steeds beoordeeld door de European Food Safety Authority (EFSA) en het Ctgb. Met name voor de bescherming van bijen zijn al aanvullende risicobeperkende voorschriften opgenomen of toelatingen ingetrokken. Ook het EASAC-rapport wordt op deze manier benut om te bezien of het nodig is om nog meer maatregelen te nemen.

Uitgangspunt binnen het toelatingskader is dat het gebruik van een toegelaten middel niet leidt tot onaanvaardbare effecten. Als door nieuwe inzichten blijkt dat dat toch het geval is, wordt eerst gekeken of die effecten met aanvullende gebruiksvoorschriften afdoende kunnen worden tegengegaan. Als dat niet mogelijk is, zal tot intrekking van de toelatingen moeten worden overgegaan.

Voor zover afvalwaterzuivering een afdoende maatregel is om onaanvaardbare effecten tegen te gaan, wordt zuivering verplicht via de toelating en is het intrekken van de toelating niet aan de orde. Zo geldt voor bijvoorbeeld imidacloprid (een neonicotinoïde) sinds mei 2014 via het gebruiksvoorschrift een zuiveringsplicht voor het afvalwater in de glastuinbouw. Deze verplichting blijft gelden. Voor effecten die niet gerelateerd zijn aan oppervlaktewater, zoals bijensterfte, moet uiteraard worden gedacht aan geheel andere maatregelen. Een voorbeeld hiervan is het niet gebruiken van het middel als het gewas in bloei staat.

Ten slotte ga ik in op de vraag die Kamerlid Dijkers (PvdA) tijdens het AO op 1 juli heeft gesteld, waarin werd gepleit om per 1 januari 2016 al een zuiveringsplicht in te stellen voor neonicotinoïden, thiacloprid, thiamethoxam en acetimidiprid, zoals nu ook al het geval is voor imidacloprid. De zuiveringsplicht via de milieuregelgeving zal gelden voor alle gewasbeschermingsmiddelen en daarin wordt geen onderscheid gemaakt in specifieke gewasbeschermingsmiddelen. Via het toelatingsbeleid wordt wel gekeken op middeleniveau. Dit heeft er dan ook toe geleid dat voor enkele middelen al een zuivering is voorgeschreven via de gebruiksvoorschriften. Er zijn twee mogelijkheden om voor andere middelen ook een zuivering voor te schrijven via het toelatingsbeleid. Ten eerste kan een zuivering nodig blijken uit de beoordeling wanneer een middel wordt beoordeeld of, wanneer de toelatingstermijn afloopt, wordt herbeoordeeld. Ten tweede kan op basis van nieuwe informatie over onaanvaardbare effecten worden ingegrepen in bestaande toelatingen, zoals bij imidacloprid is gebeurd. Voor de genoemde middelen is er niet zodanige informatie die ingrijpen in de toelatingen en het per 1 januari 2016 voorschrijven van een zuivering, rechtvaardigt.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Wilma J. Mansveld

**Ministerie van  
Infrastructuur en Milieu**

**Ons kenmerk**  
kenmerk